

Vážení čtenáři,

výroční zpráva Organizace pro pomoc uprchlíkům za rok 2003 vám nabízí přehled aktivit, projektů, publikací, seminářů, úspěchů a hospodaření organizace. Ve svém úvodním slově ve výroční zprávě 2002 jsem se zmínil o spokojenosti s naší činností a dobré spolupráci s nestátními a státními institucemi zabývajícími se uprchlíky v České republice. Jsem rád, že v roce 2003 jsme v tomto směru úspěšně pokračovali. O tom vypovídá obsah Výroční zprávy OPU za rok 2003, a proto mi dovoluji podělit se s vámi o obecnější pohled na současnou uprchlickou problematiku.

Vysoký komisaře OSN pro uprchlíky pan Ruud Lubbers označil ve svém ohlédnutí se za rokem 2003 tento rok jako „dobrý rok ve špatném světě“. Toto vyjádření vhodně vystihuje také naše hodnocení práce OPU a vývoje uprchlictví v Evropě.

Považuji současnou politiku členských států Evropské unie a států přistupujících k EU za nerozumnou. Vývoj současného azylového práva zemí EU je vývojem směřujícím k úplné minimalizaci standardu přijetí uprchlíků, který namísto zajištění přibližně stejné úrovně důstojného přijetí uprchlíků v Evropě směřuje k zavedení nesčetných výjimek z již tak nízké úrovně péče o žadatele o azyl. Populace evropských zemí přitom rychle stárne a právě přijetí cizinců do společností členských států EU by mohlo být jedním z vhodných způsobů zmírnění tohoto problému. Aktivní společná politika imigrace však na úrovni členských států Evropské unie chybí a ani rok 2003 nepřinesl v tomto směru velký pokrok. Výsledkem jsou nová a nová opatření zamezující migraci, která je přitom historicky skutečností lidstvu vlastní a jen ztěžuje omezenou. Jedinou možností nově přichozích tak obvykle bývá předložení žádosti o azyl, jehož smysl se v proudu migrace ztrácí. Nové bariéry kolem Evropy v podobě technických inovací na vnějších hranicích EU nebo právních konstrukcí umožňujících označení téměř každé žádosti o azyl za nepřijatelnou nebo zjevně nedůvodnou jen přispívají k tomu, že dlouhodobý život cizinců v ilegální a s tím spojená rizika pro společnost i cizince samotné budou jedinou možností jejich života v cílové zemi.

Jako reprezentant zájmů uprchlíků se musím ptát: Je tento přístup v souladu s Ženevskou úmlouvou? Nedochozí stále častěji k nepřijetí skutečného uprchlíka neboli k Úmlouvou zakázanému navrácení uprchlíků do nebezpečných zemí? Nejsou zrovna uprchlíci z Čechů osobami, které potřebují důstojné přijetí evropskými zeměmi v duchu smyslu Ženevské úmluvy?

Domnívám se, že není jiné cesty ze současného stavu než nabídnout migrujícím osobám průhledný způsob jejich přijetí do hostitelských evropských zemí. Měli bychom umět využít schopnosti těchto osob. Zásadní úlohu v přijímání cizinců by měly sehrávat zastupitelské úřady jednotlivých států EU, v případě uprchlíků ve spolupráci s UNHCR. V současném systému přijetí se řada skutečně pronásledovaných osob do azylových zemí nedostane a ze služeb obchodníků s lidmi tak profitují ti cizinci, kteří si je mohou dovolit, přičemž většina z nich migruje z jiného důvodu než je pronásledování v zemi původu. Nutným doplněním tohoto systému musí být efektivní návratová politika států.

V roce 2004 chceme prováděním vhodných projektů opět přispívat k tomu, aby byly pronásledované osoby v České republice dobře přijímány a jejich integrace do české společnosti byla kvalitní a rychlá.

JUDr. Martin Rozumek
Ředitel OPU

MISE OPU

Cílem OPU je pomáhat uprchlíkům a ostatním cizincům na území České republiky, kteří jsou pronásledováni z důvodu politického, etnického, náboženského, rasového nebo příslušnosti k určité sociální skupině, a těm, kteří v ČR požívají práva azylu a dočasné ochrany.

ZAMĚSTNANCI OPU

Na činnosti OPU se v roce 2003 podíleli tito zaměstnanci:

JUDr. Martin Rozumek – ředitel

Ing. Džana Popović, Julie Pikalová-Hernandézová, Lída Bobysudová - sociální pracovnice

Mgr. Pavla Rozumková, Mgr. Věra Honusková - právní poradkyně

Gabriela Kopuleťá, Petra Nováková, Michal Bernard, Daniela Kortišová - právní poradci

Martin Krahulík, Jaroslav Větrovský, Hana Kratochvílová, Ing. Ivana Janů – právní poradci

Kristina Gottelová – koordinátorka projektu pro nezletilé děti bez doprovodu

Lucie Machalová – sociálně-právní poradce, Jana Martínková, Miriam Jevíková,

Blanka Trávníková – koordinátorka dobrovolnických aktivit zaměřených na integraci azylantů,

Anetta Riglová – koordinátorka dobrovolníků, Anna Pajmová - účetní.

Správní rada OPU: Tanweer Ali – předseda správní rady, Zuzana Klain, Silke Horáková, Gwen Albert, Vladěna Sýkorová, Alice Kozáková, Helena Pěchoučková.

AKTIVITY OPU

OPU je nevládní neziskovou organizací, která se od svého založení v roce 1991 zabývá právní, sociální a psychologickou pomocí uprchlíkům a ostatním cizincům na území ČR. Vedle práce v sídle OPU, kde jsou každý pracovní den cizím státním příslušníkům k dispozici odborní pracovníci OPU, navštěvujeme pravidelně azylová zařízení a zařízení pro zajištění cizinců v ČR, ve kterých pomáháme žadatelům o azyl v řešení jejich problémů. V naší práci věnujeme zvýšenou pozornost ohroženým skupinám mezi uprchlíky, tj. dětem, ženám ve zranitelném postavení, osobám nemocným a handicapovaným.

Vedle popsaných aktivit realizujeme také vzdělávací programy pro studenty vysokých škol, které si kladou za cíl výchovu budoucích odborníků v oblasti právní a sociální práce s uprchlíky a migranty. Další činností OPU v oblasti vzdělávání je organizování přednášek na mnoha středních školách v ČR. K našim úspěchům patří zejména úspěšná realizace sociálních programů pro uprchlíky, kdy jsme byli schopni pomoci mnoha ženám, dětem i mužským žadatelům o azyl v jejich kritických životních situacích. Hlavním partnerem OPU v její práci je Úřad Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky. (UNHCR – www.unhcr.ch).

OPU se aktivně podílí na aktivitách Evropské rady pro uprchlíky a exulanty (ECRE), která sdružuje 75 členských organizací zabývajících se prací s uprchlíky. Nejvýznamnější aktivitou ECRE (www.ecre.org) v regionu střední Evropy je příprava nevládních organizací na vstup do Evropské unie se zaměřením na vzdělávání v oblasti fundraisingu, lobování a obecně spolupráce nevládních organizací. OPU se dobře zapojilo do aktivit právní části Evropské rady pro uprchlíky a exulanty ELENA a také advocacy network části Evropské rady pro uprchlíky a exil tzv. ECRANu. Výměna zkušeností a informací v rámci ECRANu a ELENY umožnila OPU účinně se zapojit do problematiky uprchlictví na úrovni Evropy a Evropské unie.

Právní poradenství

Poradenství lze specifikovat podle délky trvání na krátkodobé a dlouhodobé. Krátkodobé poradenství zahrnuje jednorázové právní porady, zejména informace týkající se průběhu azylové procedury, zodpovídání individuálních dotazů, případně sepsání různých typů podání. Dlouhodobé poradenství je uplatňováno v tzv. silných případech a zahrnuje komplexní péči o průběh azylové procedury. Snahou je pomoci klientům, kteří mají skutečné důvody pro udělení azylu, tedy naplňují definici uprchlíka dle Úmluvy o právním postavení uprchlíků, resp. důvody udělení azylu dle českého zákona o azylu. Tento typ poradenství začíná seznámením se s případem a jeho právním zhodnocením na základě individuálního pohovoru právníka s klientem. Následuje příprava na pohovor v řízení o udělení azylu, pokud ještě nebyl proveden.

Poradenství je poskytováno bezplatně a vždy směřuje k nalezení trvalého řešení problému uprchlíků. Právní poradenství je poskytováno všem cizincům v nouzi. Právní poradci OPU se také zabývají zpracováním právních analýz z oblasti uprchlického práva a práva lidských práv. Hlavními partnery OPU v právní činnosti jsou UNHCR, Ministerstvo vnitra a advokátní kancelář Linklaters.

Ve své práci se také právní poradci OPU zaměřují na znevýhodněné skupiny v uprchlické populaci jako jsou nezletilé děti bez doprovodu, oběti násilí nebo žadatelé o azyl staršího věku. V roce 2003 jsme poskytli právní pomoc více než 3 tisícům žadatelů o azyl a azylantů v České republice.

Sociální asistence

OPU poskytuje poradenství v oblastech, které se vztahují k situaci uprchlíků a ostatních cizinců na území České republiky. Tato poměrně široká oblast zahrnuje poradenství v záležitostech, které mnozí klienti nejsou schopni otevřeně prodiskutovat s rodinou či v rámci jejich kulturní a národnostní komunity, protože jim v tom brání různé kulturní a národnostní tradice. Často je to jediná příležitost, kdy se svěří s dlouho skrývanými problémy, potenciálně či reálně existujícími konflikty a důkladně je rozeberou se zkušenými sociálními pracovníky. V rámci zlepšení klientovy psychické a sociální situace pracovníci OPU nezářídka řeší problémy i s celou rodinou či komunitou. Respektují při tom kulturní i náboženskou identitu jednotlivce i celé komunity. Důvěrné sociální poradenství je úzce spjato s psychologickou pomocí poskytovanou zkušenými profesionály. V roce 2003 poskytli sociální pracovníci pomoc celkem dvěma tisícům žadatelům o azyl a cizincům pobývajícím v ČR.

Nedílnou součástí sociální práce je také kontakt s českými úřady, informace o systému školství či zdravotní péče a pomoc s řešením řady dalších potřeb uprchlíků spojených s jejich pobytem v ČR. K tomu, abychom usnadnili život žadatelům o azyl v České republice, vypracoval tým složený ze sociálních pracovníků a právníků informační brožuru **Vítejte v České republice**. Jsou zde odpovědi na nejčastější dotazy spojené s pobytem žadatelů o azyl v ČR. Informační brožura Vítejte v České republice je dostupná v českém, anglickém a ruském jazyce v kanceláři OPU a na adrese www.opu.cz nebo www.azyl.cz.

Ve spolupráci s Karlovou univerzitou v Praze, Filozofickou fakultou, katedrou sociální práce, realizuje OPU vzdělávací kurz pro studenty sociální práce zaměřený na teoretickou a praktickou přípravu budoucích odborníků v sociální práci s uprchlíky. Jedním z výsledků projektu je také sborník přednášek z kurzu, který probíhal ve školním roce 2002/2003 a je rovněž dostupný na internetové stránce www.opu.cz.

OPU je vedoucí organizací v implementaci **Competency Development Programu UNHCR** v České republice, který se zaměřuje na sociální práci s uprchlíky v regionu střední Evropy, baltických států a Kypru. Sociální pomoc OPU se zaměřuje na děti, ženy a uprchlíky staršího věku.

Volnočasové aktivity

OPU organizuje celou řadu volnočasových aktivit zejména pro děti a mládež v azylových zařízeních pro žadatele o azyl. Volnočasové aktivity, které OPU pořádá lze rozdělit do dvou skupin. Tou první jsou pravidelné volnočasové aktivity, mezi něž patří arteterapeutické, muzikoterapeutické a pohybové terapeutické skupiny, kterých se účastní jak děti žadatelů o azyl

tak děti české. Dále jsou organizovány například vánoční besídky a sportovní akce u příležitosti mezinárodního dne dětí. Druhou skupinu tvoří příležitostné aktivity, které vznikají dle potřeby v koordinaci s dalšími organizacemi např. diskotéky pro děti i dospělé, veselá sportovní olympiáda, výlety a další.

Dobrovolníci

OPU spolupracuje také s dobrovolníky, kteří se podílejí jednak na realizaci volnočasových aktivit, ale také jsou nám velkou pomocí při administrativních pracích v kanceláři organizace a fundraisingu. Zvláštní skupinou jsou dobrovolníci – tlumočníci, kteří nám významnou měrou usnadňují komunikaci s klienty a tím nám pomáhají zkvalitnit naši péči o žadatele o azyl a ostatní cizince. Prostřednictvím dobrovolnických aktivit se OPU zabývá pomocí v oblasti integrace azylantů do české společnosti a usiluje o zapojení zejména mladých lidí do odborných a volnočasových aktivit organizace. Vyškolení dobrovolníci OPU se také dlouhodobě věnují individuální pomoci jednotlivým azylantům v integraci v místech jejich současného pobytu.

HLAVNÍ PROJEKTY OPU

Nejvýznamnějším partnerem OPU je Úřad Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky v Praze (www.unhcr.cz), jehož program OPU provádí v oblasti právního poradenství, sociálního poradenství a volnočasových aktivit pro žadatele o azyl v České republice.

V oblasti právní činnosti jsme se mohli zaměřit, za laskavé podpory Delegace Evropské komise v České republice (www.evropska-unie.cz), na problematiku slučování rodin cizinců. V rámci projektu **Slučení rodiny** jsme jednak poskytovali právní pomoc rozděleným rodinám, v nichž byl alespoň jeden člen rodiny občanem jiného státu. Jedním z výsledků projektu byla vedle seminářů také publikace odborné práce s názvem **Právo cizince na rodinný život**, v níž jsme se zaměřili na článek 8 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Publikace je dostupná v kanceláři OPU a na naší internetové stránce.

Právní pomoc byla pracovníky Organizace pro pomoc uprchlíkům poskytována zejména žadatelům o azyl na území České republiky. Na tuto činnost přispělo v roce 2003 také Ministerstvo vnitra ČR, odbor azylové a migrační politiky (www.mvcr.cz/uprchlici). Ve spolupráci s odborem azylové a migrační politiky jsme rovněž realizovali projekt **Poradenství cizincům v ČR**, který se zaměřil na právní a sociální pomoc dlouhodobě usazeným cizincům v České republice.

K nejuspěšnějším projektům OPU v roce 2003 patřil projekt **Právní kliniky**, který byl realizován ve spolupráci s Právnickou fakultou Karlovy univerzity, katedrou mezinárodního práva a advokátní kanceláří Linklaters. Projekt umožnil poskytnout studentům Právnické fakulty UK teoretický a praktický úvod do uprchlického práva. Ti nejlepší z absolventů tohoto kurzu se poté zapojili do aktivit právního poradenství OPU žadatelům o azyl, kde pod vedením dlouholetých

právníků Organizace pro pomoc uprchlíkům významně přispěli k nalezení řešení problémů našich klientů. Projekt Právní kliniky byl realizován za podpory nadace Open Society Fund Praha (www.osf.cz).

V roce 2003 jsme zahájili provádění projektu **Příprava českých nevládních organizací na vstup do Evropské unie**. V rámci projektu pracujeme na publikaci, která představí legislativní proces přijímání předpisů EU, možnosti nevládních organizací na práci zákonodárných a výkonných institucí EU a shrnutí předpisů práva Evropských společenství v oblasti společné azylové a migrační politiky. Součástí projektu je také studijní cesta do Bruselu, organizace konference a pravidelné zasílání zpráv českým nevládním organizacím. Projekt je realizován za podpory Delegation Evropské komise v České republice.

Ve spolupráci s nejvýznamnější německou organizací zabývající se problematikou uprchlíků organizací Pro Asyl (www.proasyl.de) jsme se zaměřili na **monitoring česko-německé hranice a otázku podmínek pobytu cizinců v zařízeních Policie ČR pro zajištění cizinců** za účelem správního vyhoštění. Na případu pěti nezletilých žadatelů o azyl bez doprovodu byla zpracována zpráva v českém a německém jazyce, která poukazuje na právní a praktické nedostatky v otázce omezení osobní svobody cizinců a žadatelů o azyl na území České republiky. Zpráva je dostupná na internetových stránkách OPU.

V oblasti sociální práce navazujeme na dlouholetou zkušenost OPU, která se datuje od doby založení organizace v roce 1991. Hlavním partnerem v této práci je Úřad Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky v Praze. Jedním z mnoha přínosů spolupráce mezi OPU a UNHCR je aktivní účast OPU v **Competency Development Programu UNHCR** (www.cdnp.net), který je koordinován budapeštským Úřadem Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky a umožňuje výměnu zkušeností, rozvíjení znalostí, dovedností a spolupráce mezi sociálními pracovníky v regionu střední Evropy, pobaltských států a Kypru. V rámci tohoto programu jsme v roce 2003 připravili 4 semináře pro sociální pracovníky státních a nestátních institucí, které byly uspořádány v prostorách UNHCR Praha.

Competency Development Program stál u vzniku úspěšného projektu **Sociální kliniky** v roce 2002. Projekt Sociální klinika si klade za cíl výchovu budoucích sociálních pracovníků s uprchlíky a je prováděn ve spolupráci s Karlovou univerzitou, Filozofickou fakultou, katedrou sociální práce, a UNHCR, který jej podporuje metodicky. Ve školním roce 2003/2004 těžíme ze zkušeností pilotního ročníku projektu Sociální kliniky a nabízíme studentům všech ročníků studia sociální práce v prvním semestru kurzu teoretickou přípravu založenou na přednáškách odborníků státních a nestátních institucí. Ve druhém semestru kurzu absolvovali studenti praktickou přípravu v OPU a v azylových zařízeních Správy uprchlických zařízení Ministerstva vnitra ČR. Příspěvků lektorů v kurzu byly shrnuty do publikace Sociální práce s uprchlíky. Za podporu projektu děkujeme zejména Nadaci Open Society Fund, UNHCR a Správě uprchlických zařízení.

Díky podpoře Velvyslanectví Nizozemského království v ČR (www.netherlandsembassy.cz) jsme v roce 2003 rozšířili činnost OPU pro nezletilé žadatele bez doprovodu rodičů nebo jiných dospělých příbuzných. Projekt **Separated Refugee Children** se vedle sociální práce a volnočasových aktivit s nezletilými dětmi umožnil prohloubení právní pomoci se zaměřením na vyhledávání rodinných příslušníků, pomoci v orientaci v systému státní správy a právního řádu a také zastupování nezletilých žadatelů o azyl v řízení o udělení azylu a řízení o vyhoštění. Předmětem pozornosti OPU je zejména situace nezletilců v detenci tj. zařízeních policie pro zajištění cizinců za účelem správního vyhoštění.

OPU tradičně zapojuje do svých aktivit dobrovolníky. Projekt **Podané ruce** nám umožnil zapojit do volnočasových aktivit studenty vybraných vysokých škol a také pracovníky partnerských organizací a společností. Spolupráce se skupinami studentů vysokých škol byla umožněna díky pomoci Multikulturního centra Praha (www.mkc.cz). Zvláštní skupinou mezi našimi dobrovolníky jsou lidé, kteří se rozhodli dlouhodobě věnovat svůj volný čas konkrétnímu cizinci, kterému byl ministerstvem udělen azyl. Cílem této aktivity je usnadnit azylantům a jejich rodinným příslušníkům integraci do české společnosti v místě jejich nového bydliště.

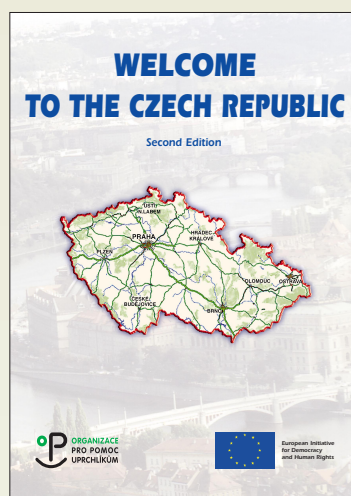
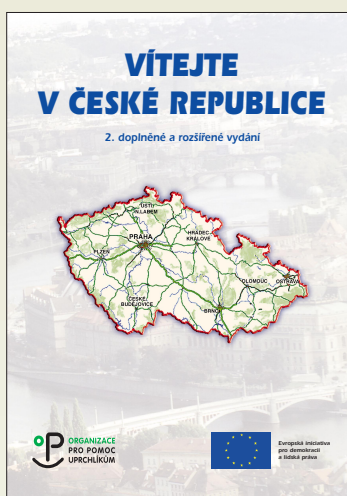
Za podpory Velvyslanectví Spojených států amerických v Praze (www.usembassy.cz) jsme prováděli projekt **Behind the Fences**, který se zaměřil na vyplnění volného času dětí uprchlíků. U společných hudebních, výtvarných a tanečních aktivit se děti žadatelů o azyl setkávali se svými vrstevníky ze základních škol v obcích, které hostí či sousedí s azylovými zařízeními Správy uprchlických zařízení MVČR. Obdobný projekt s názvem **Setkávání**, který se zaměřil na výtvarné aktivity dětí a činnost dobrovolníků, byl realizován za laskavé podpory ze sbírky Pomozte dětem Nadace rozvoje občanské společnosti (www.nros.cz).

Ve spolupráci s UNHCR a Správou uprchlických zařízení MVČR jsme v roce 2003 zahájili realizaci pilotního projektu zaměřeného na prevenci a monitoring sexuálního a genderového násilí mezi osobami, které potřebují mezinárodní ochranu. Na tento projekt navazuje společný projekt OPU a maďarské organizace Menedek s názvem **Prevention and Monitoring of Sexual and Gender Based Violence Among Persons in Need of International Protection in Central Europe and the Baltic States**. Tento projekt spojuje uvedené aktivity na podporu obětí násilí v uprchlické populaci v 10 zemích střední Evropy.

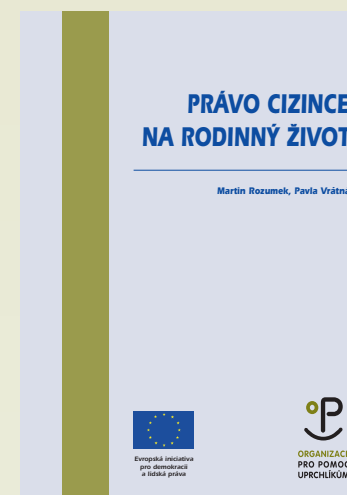
PUBLIKACE OPU

Vzhledem k tomu, že jednou z priorit OPU je obecně snaha o zvýšení informovanosti o problematice uprchlictví a migrace, považujeme za důležitou aktivitu i vlastní publikační činnost. Ta je zaměřena jednak na potřeby našich klientů, na druhé straně slouží i odborné veřejnosti a ostatním zájemcům o danou oblast. Publikace OPU jsou dostupné i prostřednictvím internetových stránek organizace (www.opu.cz). V rámci speciální sekce uvedených webových stránek lze pak nalézt i ostatní názory a stanoviska OPU k různým otázkám, které souvisejí s azylovou a cizineckou problematikou.

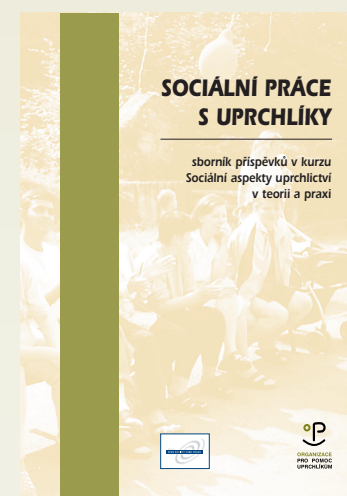
Jak bylo již uvedeno, OPU v rámci svých projektů provádí poradenství žadatelům o azyl na území ČR, jehož důležitou součástí je i poskytování informací o právech a povinnostech žadatelů o azyl a dalších otázkách, které souvisejí s řízením o azylu v ČR. Pro potřeby žadatelů o azyl, resp. dalších zainteresovaných subjektů proto již v roce 2001 vznikla informační brožura „Vítejte v České republice“ v českém, anglickém a ruském jazyce. V roce 2003 došlo k několika významným změnám v oblasti azylové problematiky. Ty jsme považovali za natolik zásadní s ohledem na praktický dopad, že došlo ke zpracování aktualizovaného vydání publikace „Vítejte v České republice“, a to v české, anglické a ruské jazykové mutaci.

Další publikací, která vznikla v roce 2003 v rámci OPU je příspěvek s názvem „Právo cizince na rodinný život“. Její zpracování a vydání proběhlo v rámci projektu Sloučení rodiny podpořeného Delegací Evropské komise v České republice. Publikace se zabývá mezinárodněprávními aspekty slučování rodin cizinců, zejména s ohledem na článek 8 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Významná část je věnována zpracování judikatury Evropského soudu pro lidská práva ve Štrasburku, která se dotýká slučování rodin cizinců. Publikace dále obsahuje i rozbor dané problematiky v rámci českého právního řádu. Studie je určena především odborné veřejnosti a studentům právnických fakult.

V rámci vzdělávacího projektu Sociální klinika vydala OPU v roce 2003 sborník příspěvků prezentovaných v rámci pilotního ročníku uvedeného kurzu s názvem „Sociální práce s uprchlíky“. Kurz byl realizován ve spolupráci s katedrou sociální práce FF UK v Praze. Význam publikace spočívá především v tom, že přináší studentům i ostatním zájemcům pestrý pohled na problematiku sociální práce se zcela specifickou skupinou, kterou tvoří žadatelé o azyl či osoby, kterým byl v ČR azyl udělen. Vzhledem k tomu, že autory jednotlivých příspěvků jsou pracovníci státních i nestátních institucí, které se zabývají uprchlíky v ČR, obsahuje publikace i cenné zkušenosti z praxe.

Zkušenosti OPU svědčí o tom, že publikační činnost vztahující se k tématu migrace a uprchlictví je v ČR žádoucí a věříme, že i v dalším roce ji bude možno nadále rozvíjet.

KONFERENCE, SEMINÁŘE A VÝSTAVA

Výměna a předávání zkušeností, setkávání se s jinými a ochota k dalšímu vzdělávání je důležitým předpokladem fungování moderní nevládní organizace. Pro oblast migrace a azylu platí toto pravidlo dvojnásob, a to i s ohledem na předpokládaný vstup ČR do EU. Zájem OPU o účast na různých mezinárodních i národních konferencích a seminářích, které se týkají problematiky její činnosti je dlouhodobý, a proto se i v roce 2003 pracovníci OPU zúčastnili celé řady těchto akcí.

OPU rovněž aktivně přistupovalo k otázce pořádání vlastních konferencí a seminářů. V roce 2003 považujeme za nejvýznamnější spolupořádání mezinárodní konference v Kutné Hoře v rámci ECRE - programu „Central European Fundraising Project“. Tato konference, které se zúčastnili zástupci nevládních organizací ze střední Evropy a Balkánu, byla zaměřena především na problematiku vzájemné spolupráce nevládních organizací ve vztahu k lobování a možnostem získávání finančních prostředků k zabezpečení jejich fungování, zejména s ohledem na vstup do EU.

Další významnou akcí, pořádanou OPU v roce 2003 byl mezinárodní workshop zaměřený na prevenci a monitoring sexuálního a genderového násilí mezi osobami, které potřebují mezinárodní ochranu. Workshop, který byl součástí projektu, jenž OPU realizuje ve spolupráci s maďarskou nevládní organizací Menedék v rámci programu PHARE, se zúčastnili zástupci ze střední a východní Evropy. Jeho cílem byla výměna zkušeností a diskutování řady aspektů naší práce z hlediska prevence a monitoringu násilí v uprchlické populaci, i s ohledem na možnosti vytvoření fungujících mechanismů prevence a monitoringu na národních úrovních.

Organizací semináře s názvem „Trénink klinického právního vzdělávání“ jsme v roce 2003 rovněž přispěli do oblasti této formy výuky, kterou OPU již několik let realizuje i v ČR. Interaktivní workshop, který OPU pořádala ve spolupráci s Open Society Justice Initiative a Public Interest Law Initiative, a jehož se zúčastnili profesori právních klinik především z evropských univerzit, byl finančně podpořen ze zdrojů Open Society Institute. Jeho cílem pak byla především výměna praktických zkušeností s realizací klinické výuky.

Z dalších úspěšně realizovaných akcí OPU v roce 2003, lze zmínit seminář organizovaný v rámci projektu Sloučení rodiny, či série workshopů se zaměřením na vzdělávání sociálních pracovníků v rámci Competency Development Programu UNHCR.

Zástupci OPU se v roce 2003 zúčastnili velkého počtu zejména mezinárodních seminářů a konferencí. Za nejvýznamnější považuje účast na tradiční půlročních setkáních členských organizací ECRE, účast na schůzkách v Goteborgu a Assenu v rámci iniciativy EQUAL, seminářích v Budapešti v rámci CDPN programu UNHCR a Evropského střediska pro práva Romů, několik návštěv Štrasburku a Bruselu za podpory ECRE, Rady Evropy a Delegace Evropské komise v Praze atp.

Organizace pro pomoc uprchlíkům uspořádala ve dnech 12. srpna až 7. září 2003 pod záštitou Ministryně školství ČR v galerii Domu fotografie Josefa Sudka v Praze výstavu uměleckých a reportážních fotografií významných českých fotografů. Výstavou jsme upozornili na problém uprchlíků v řadě zemích světa a představili široké veřejnosti práci organizace.

OCENĚNÍ PRÁCE OPU

Za velký úspěch považujeme především ocenění naší milé kolegyně Džany - Nidžar Popović, kterého se jí v roce 2003 dostalo ze strany Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky Ruuda Lubberse. Džana Popović, oceněna za podporu rovnosti pohlaví, se podílela na přípravě mezinárodního projektu zaměřeného na poradenství ženám-žadatelkám o azyl v krizových situacích. Projekt se rovněž zaměřuje na zlepšení postavení žen v uprchlických táborech, zejména pak z hlediska jejich bezpečnosti. V roce 2002 stála paní Džana Popović u zrodu kurzu Sociální kliniky, který se vyučuje na katedře sociální práce, FF UK v Praze.

Džana Popović pochází z Bosny a Hercegoviny a v ČR žije od roku 1993. Je dlouholetou pracovnící OPU, která se ve své činnosti zaměřuje především na oblast sociální práce s uprchlíky. Věnuje se problematice ohrožených skupin a zastává rovněž pozici Focal Point v rámci Competency Development Programu UNHCR pro oblast střední Evropy, baltických států a Kypru.

Lubbers, z jehož iniciativy se cena začala v roce 2002 udílet, dodal: "Věřím, že existuje řada praktických kroků, které mohou výrazně změnit postavení žen, jejich rodin i komunit, z nichž tyto ženy pocházejí." Počet laureátek se oproti loňskému roku zdvojnásobil: 20 oceněných žen pochází z Afriky, Severní Ameriky, Asie a Evropy. Lubbers, který zároveň předsedal komisi, jež laureáty vybrala, zdůraznil: "Jejich práci je nutno ocenit. Je povzbuzením pro ženy-uprchlice i pro nás všechny."

FINANCE

Přehled podporovatelů naší práce v roce 2003 v tisících Kč

Úřad Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky	2.002
Ministerstvo vnitra ČR - OAMP	1.020
Open Society Fund	665
Linklaters	200
Evropská komise – Phare	148
Velvyslanectví USA	200
Velvyslanectví Nizozemského království	86
Delegace Evropské komise v ČR	263
Evropská rada pro uprchlíky a exil	52
Competency Development Program	61
Nadace rozvoje občanské společnosti	100
Evropská komise – Youth	243
Evropská komise – Konsorcium	1.082
Pro Asyl	65
Dary právnických a fyzických osob	134
Celkem	6.321

Dear readers,

The 2003 Annual Report of the Organization for Aid to Refugees (Organizace pro pomoc uprchlíkům - OPU) reviews our activities, projects, publications, seminars and achievements, and presents our financial results over last year. In my foreword a year ago, I indicated satisfaction with our activities and good co-operation with both governmental and non-governmental institutions and organisations concerned with refugee issues in the Czech Republic. This year I am happy to add that this co-operation has successfully continued, as this report should show. To start with, allow me a few general remarks on the current refugee situation.

In his retrospective glance at the year 2003, the UN High Commissioner for Refugees, Ruud Lubbers, said it was "a good year in the bad world". His words also do justice to our assessment of OPU's work and the recent development of the refugee issues in Europe.

Unfortunately, I cannot think of the prevailing refugee policies of the EU Member States and accession countries as very sensible. The current development of EU asylum laws seems to be heading for absolute minimisation of refugee reception standards. Rather than maintain the standards for decent admission of refugees, such developments will lead to introduction of countless exceptions to the already low level of care provided for the asylum seekers. In the meanwhile, the population of Europe is rapidly ageing and the integration of foreigners might become an effective way to help ease this problem. Nevertheless, the EU is still lacking an active common immigration policy and the year 2003 did not see any significant progress in this respect. The result is newer and newer measures to restrict migration, a natural process in the history of mankind which is hard to restrain. Currently, newcomers cannot settle normally but must ask for recognition as asylum seekers, which is a status whose significance is being diminished with the rising migration flow. Whether in the form of technical measures implemented on the external EU borders, or of legal constructions allowing to classify almost any application for asylum as inadmissible or manifestly unfounded, the newly emerged barriers round Europe can only contribute to the situation in which the aliens' only option is a long-term illegal stay with all the risks ensuing both for the society and the aliens themselves.

As a representative of refugees' interests, I am compelled to ask: Is such an approach in compliance with the Geneva Convention? Is it not that true refugees are increasingly often not granted asylum, but deported back to countries which are dangerous for them, this being an act strictly banned by the Convention? Are refugees from Chechnya not in need of international protection in the spirit of the 1951 Geneva Convention?

I cannot see a way out of the current situation other than offering migrants a transparent admission procedure to the host European countries. To put it simply, we should learn how to make use of their abilities and potential. A fundamental role in the admission process should be assigned to the EU state embassies, which would collaborate with the UNHCR in refugee cases. Under the prevailing system, plenty of actually persecuted persons will not get to the asylum countries since the human traffickers' services can only be bought by those typically migrating for reasons other than persecution in the country of their origin. A necessary complement to the system would then be the host countries' effective return policies.

Through our 2004 projects, we again want to help the persecuted to be accepted positively in the Czech Republic and integrate smoothly and quickly into the Czech society.

JUDr. Martin Rozumek
Director of OPU

OUR MISSION

Our mission is to assist refugees and other foreigners seeking asylum in the Czech Republic on the grounds of being persecuted for reasons of race, ethnicity, religion, political beliefs or belonging to a particular social group, as well as persons granted the asylum or those under the temporary protection regime in the Czech Republic.

OUR STAFF IN 2003

Director:	JUDr. Martin Rozumek
Social workers:	Ing. Džana Popović, Julie Pikalová-Hernandézová, Lída Bobysudová
Lawyers:	Mgr. Pavla Rozumková, Mgr. Věra Honusková
Legal counsellors:	Gabriela Kopuleťá, Petra Nováková, Michal Bernard, Daniela Kortišová, Martin Krahulík, Jaroslav Větrovský, Hana Kratochvílová, Ing. Ivana Janů, Jana Martínková
Coordinator of the Separated Children Project:	Kristina Gottelová
Social counsellors:	Lucie Machalová, Miriam Jevíková
Coordinator of Integration-Aiming Volunteer Activities:	Blanka Trávníková
Volunteer Coordinator:	Anetta Riglová
Accountant:	Anna Pajmová

Board of Directors: Tanweer Ali (Chairman), Zuzana Klain, Silke Horáková, Gwendolyn Albert, Vladěna Sýkorová, Alice Kozáková, Helena Pěchoučková

OUR ACTIVITIES

Founded in 1991, the OPU is a non-governmental and non-profit organisation providing refugees and other foreigners in the Czech Republic with legal, social and psychological help. Our professionals are prepared to help these people during the week in the OPU office, in our regular office hours. In addition, we regularly visit asylum centres and special detention centres for refugees, where we help asylum seekers to solve their problems and complications. We pay particular attention to vulnerable groups of refugees, such as children, women, the ill and the handicapped.

We organise educational programs for university students to educate and train a new generation of professionals in social and legal work focused on refugees and exiles. Our activities in this field also include lecturing and arranging for seminars at the Charles University in Prague. Through our successful social programs for refugees, we have been able to help many women and children, as well as male-asylum seekers, in critical life situations. The OPU main partner in this field is the United Nations High Commissioner for Refugees (UNHCR—www.unhcr.ch).

We are an active member of the European Council for Refugees and Exiles (ECRE, www.ecre.org), which brings together 78 organisations for work with refugees. The ECRE leading activity in Central Europe is the preparation of non-governmental organisations in the region for entry in the European Union in terms of their education and training in the spheres of co-operation, fund-raising and lobbying. OPU has also taken part in the activities of ELENA, the ECRE legal part, as well as in ECRAN, the ECRE advocacy network. The exchange of experience and information within ECRAN and ELENA has enabled OPU to be active and effective in dealing with refugee issues at the EU and European levels.

Legal Counselling

Legal counselling can be specified by its duration: short-term and long-term counselling. Short-term, mostly one-time, legal counselling includes activities such as providing information related to the asylum procedure, answering individual questions and, in some cases, writing petitions of different types. Long-term counselling includes complex care in the course of the asylum procedure, and is provided in difficult cases. We aim at helping those who have a strong case for being granted asylum, namely those who meet the definition of a refugee as laid down in the Convention on the Status of Refugees and those meeting the criteria for being granted the asylum according to Czech asylum legislation. At the beginning of this type of counselling it is necessary to become acquainted with the case and make a legal evaluation, all on the basis of an individual interview between lawyer and the client. The next step is preparation for the interview as part of the asylum procedure, if it has not taken place yet.

The counselling always aims at finding durable solutions to the refugees' problems. It is provided free of charge for all foreigners in need. Special attention is paid to the underprivileged groups within the refugee population, such as unaccompanied minors, victims of violence and elderly

asylum seekers. The OPU lawyers also prepare legal analyses in the field of refugee and human rights law. The OPU essential partners for co-operation in legal matters are the UNHCR, the Ministry of Interior and the law firm Linklaters. In 2003 we were able to provide legal advice to more than 3.000 persons.

Social assistance

OPU provides consultancy in matters concerning the social situation of refugees and other foreigners in the Czech Republic. This wide array of activities also includes counselling on issues many clients are unable to discuss out within their families or within their cultural communities due to the existence of the various cultural and religious "taboos". Not infrequently our assistance offers the only opportunity for these clients to "come out" with some long hidden problems, prevent or resolve potential or existing conflicts, and discuss the issues in more depth with trained and experienced social counsellors. In order to improve the clients' psychological and social situation, OPU counsellors work in many cases with whole families or communities while respecting the cultural and religious identity of both the individuals and the communities. This confidential counselling is complemented by psychological help provided by experienced professionals. In 2003, our social workers provided help to more than 2000 asylum seekers, refugees and foreigners in the Czech Republic.

Another integral part of OPU social work is communication with the Czech authorities, as well as providing information on the system of education or health care and helping refugees supply their further needs arisen during their stay in the Czech Republic. To make the asylum seekers' life in the Czech Republic easier, our team of social workers and lawyers have compiled a booklet titled "Welcome to the Czech Republic", which contains answers to the asylum seekers' most frequent questions pertaining to their stay in the Czech Republic. The booklet is available in Czech, English and Russian from the OPU office and <http://www.opu.cz> or <http://www.azyl.cz>. In collaboration with Charles University of Prague, Faculty of Arts, Department of Social Work, the OPU has organised an undergraduate course for the students of social work to educate and train future professionals for social work with refugees. An important outcome of this project is a book of lectures presented under this course in the academic year 2002/2003, which is also available from <http://www.opu.cz>.

In co-operation with UNHCR and the Refugee Facilities Administration, OPU implemented a pilot project aimed at prevention and monitoring of sexual and gender-based violence among persons in need of international protection. The follow-up project Prevention and Monitoring of Sexual and Gender Based Violence Among Persons in Need of International Protection in Central Europe and the Baltic States on the same issue has commenced in co-operation with the Hungarian organisation Menedek with focus on 10 states in the region of Central Europe, Baltic states and Cyprus. Last but not least, OPU is a leading Czech implementer of the regional Competency Development Program of the UNHCR, which aims at increasing the capacity of social workers with refugees in Central Europe, Baltic states and Cyprus.

Leisure Activities

OPU arranges for a wide range of leisure activities, mainly for small children and teenagers, directly at the accommodation facilities for asylum seekers. Our activities include regular art, music and movement therapy sessions for both asylum seekers and Czech children, Christmas parties, and sporting events on the occasion of the International Children's Day. Apart from the regular activities, OPU also takes part in arranging individual events, often in co-ordination with other organisations. These are often inspired by the refugees themselves. In 2003, we organised several discos for both children and adults, the "Funny Olympic Games", a children's fancy-dress ball, and one-day trips to the camp's surroundings and to the Prague ZOO.

Volunteers

OPU can rely on a network of volunteers, who prepare and co-ordinate the leisure activities and are a great help at office work as well as in fund-raising. A special group among the volunteers are the interpreters and translators who ease communication with the clients to a great extent and so help to improve our care for them. Through volunteers, the OPU seeks to foster integration of recognised refugees in the Czech society and to involve mainly young people in OPU professional as well as leisure-time activities. Specially trained volunteers also work with recognised refugees individually on a long-term basis, and help them integrate directly in the place of their stay.

OUR PROJECTS IN 2003

The main OPU partner is the UNHCR Branch Office Prague (www.unhcr.cz). We implement a UNHCR project to disseminate legal and social counselling opportunities and leisure time activities provided to the asylum seekers in the Czech Republic.

In the field of legal aid, we were able to focus, with the kind support of the Delegation of the European Commission in the Czech Republic (www.evropska-unie.cz), on reuniting families. Our **Family Reunion** project included providing legal aid to separated families where at least one member was a foreign citizen. Besides organising several seminars, we also produced a publication entitled "The Right of Foreigners to Family Life" under the project, where we were focusing on Article 8 of the European Convention on Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms. It is available from the OPU office or website.

The OPU legal services are mostly provided for asylum seekers. In 2003, these activities also received financial support from the Czech Ministry of Interior, Department of Asylum and Migration Policy (www.mvcr.cz/uprchlici). Apart from that, we implemented the **Counselling to Aliens in the Czech Republic** project in co-ordination with the Ministry, which aims at improved legal and social services for foreigners permanently settled in the Czech Republic.

One of OPU most successful projects in 2003 was the **Legal Clinics** project. It was implemented in co-operation with the Charles University of Prague, Faculty of Law, Department of International Law, and the law firm Linklaters. At the beginning, the law students received theoretical and practical introduction to the refugee law. The participants with the best achievements were subsequently involved in OPU legal counselling activities, where they were a great help at finding solutions to our clients' problems under the co-ordination and supervision of experienced OPU lawyers. The Legal Clinics project was sponsored by the Open Society Fund Prague (www.osf.cz).

In 2003, we started the **Preparation of Czech NGOs for Accession to the EU** project. As part of the project we have been working on a booklet which would outline the EU legislative process to enact new regulations, the opportunities for NGOs to participate in the work of the EU legislative and executive bodies, and a summary of the EU Common Asylum and Migration Policy legislation. The project also includes a study stay in Brussels, organisation of a conference and regular reporting to Czech NGOs. Our partner for this project is the Delegation of the European Union in the Czech Republic.

In co-ordination with Pro Asyl (www.proasyl.de), a Germany-based Human Rights Organisation for Refugees, we focused on monitoring the Czech-German border and conditions of the refugees' stay in the detention centres for aliens waiting to be expelled. A case of 5 under-aged unaccompanied asylum seekers has been documented in a report available in the Czech and German languages, which points to the legal and practical shortcomings pertaining to limitation of personal freedom of aliens and asylum seekers in the Czech Republic. The report may be downloaded from our website.

In the field of social work, we have been building upon our long-term experience gained since the foundation of the OPU in 1991. Our main partner in social issues is the UNHCR office in Prague. Among the many beneficial outcomes of this co-operation is our active participation in the UNHCR **Competency Development Program** (www.cdn.net), which is co-ordinated by the Budapest UNHCR office. The Program aims at networking among social workers in Central Europe, Baltic States and Cypress. In 2003, we organised four seminars under this project for social workers of both governmental and non-governmental organisations in the UNHCR Prague premises.

Also under the Competency Development Program we started the successful **Social Clinic** project in 2002. Implemented in collaboration with Charles University, Faculty of Philosophy, Department of Social Work, and the UNHCR (the latter being helpful in the methodology part), the Social Clinic is to train and educate a new generation of social workers in working with refugees. Building upon our experience from the pilot year of 2002/2003, we offer a two-semester course for all students of social work in the current academic year. In the first semester the students receive a theoretical education through a series of lectures by experts from governmental as well as non-governmental sphere. In the second semester, the students go through practical training in OPU premises and in the individual facilities for asylum seekers. The

pilot year lectures have been collectively published under the title "Social Work with Refugees". Our thanks for all the support given to the project goes especially to the Open Society Fund Foundation, the UNHCR and Refugee Facilities Administration of the Ministry of Interior. We extended, with the support of The Embassy of Netherlands, OPU activities for minor asylum seekers unaccompanied by their parents or the other adult relatives in 2003. The Project Separated Refugee Children enabled, in addition to the social work and free-time activities with minors, deepen legal aid intent on the searching of the family members, aids with the orientation in the system of the state administration and legal system and also representation of the minor asylum seekers in the procedure of asylum grant and administrative expulsion. The OPU objective is mainly the situation of the minors in detention (the police centres of the detention of foreigners for the purpose of administrative expulsion).

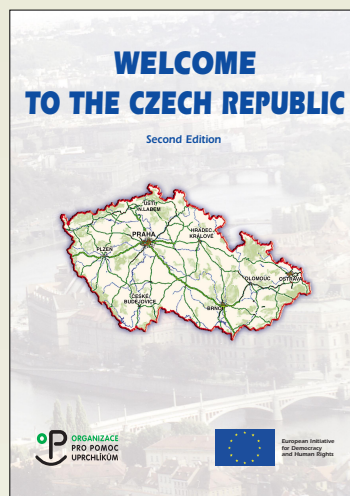
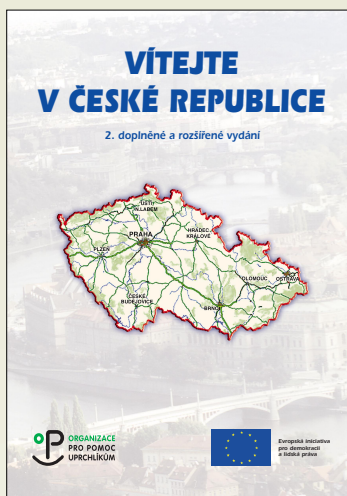
The volunteers are traditionally involved in the OPU's activities. The Podane ruce project enabled students from the selected Universities and also the workers from the associated organisations and societies to join the free-time activities. The co-operation with the groups of students of the Universities was enabled by the help of the Multicultural centre in Prague (www.mkc.cz). The people who decided to devote their free time on a long-term basis to a specific foreigner, that was granted asylum by the Ministry, form a special group among our volunteers. The aim of this activity is to make easier the integration into the Czech society for the asylum holder and members of his family in the place of their new residence.

With the support of The Embassy of the United States (www.usembassy.cz) we carried the project **Behind the Fences** that was focused on the free time of refugee children. The children of the asylum seekers were meeting the children from the elementary schools from the towns where the asylum centres of Refugee Facilities Management of the Czech Interior Ministry are situated or from the towns next to these centres. The similar project Setkávání, focused on the painting activities of the children and also on the volunteers' activities, was realised from the support of the collection Pomozte dětem of Nadace rozvoje občanské společnosti (www.nros.cz)

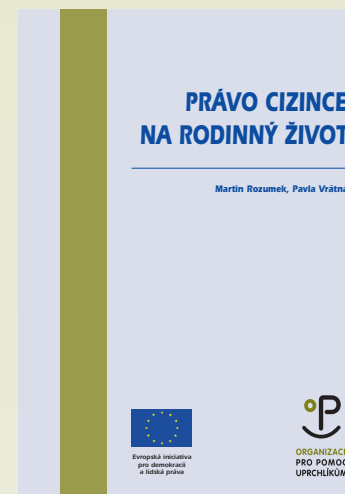
OUR PUBLICATIONS

The great emphasis we lay on publishing reflects one of the OPU's chief priorities: to enhance public awareness of refugee issues. Our production is intended for the refugees and/or for professionals as well as those interested. OPU publications are also available from its website (www.opu.cz). Our opinions and comments on various issues related to refugees can also be found under a special heading of the website.

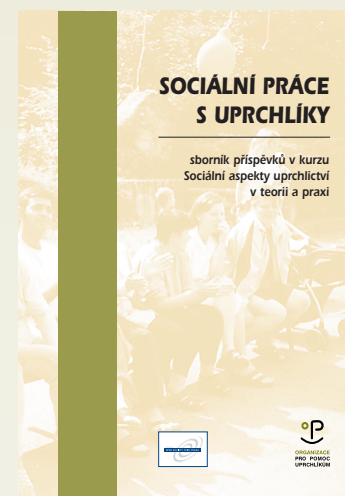
As mentioned above, OPU provides counselling on the asylum procedure in the Czech Republic, which includes issuing information on rights and duties of the asylum seekers. In reaction to the needs of the refugees as well as other parties involved, we published a booklet entitled "Welcome to the Czech Republic" in 2001, which is available in Czech, English and Russian. In 2003, which saw many significant changes in the refugee policies, we produced an update of the booklet, again in the three language versions.

Also issued in 2003 was a treatise called "The Right of Foreigners to Family Life". It was published under the Family Reunion project supported by the Delegation of the European Commission in the Czech Republic. It views reuniting of aliens' families in terms of the international law, referring particularly to Article 8 of the European Convention on Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms. A large part is given to an outline of the previous decisions awarded by the European Court of Justice for Human Rights in Strasbourg in the relevant cases. Also included is an analysis of the issues in terms of the Czech legislation. The treatise is primarily intended for professionals in the field and students of law.

The collection of lectures presented in the first year of the Social Work with Refugees university course was also published in 2003, under the Social Clinic project. The course was organized together with Charles University of Prague, Faculty of Arts, Department of Social Work. The significance of the collection lies mainly in the variety of the aspects of the social work with the highly specific group of asylum seekers and recognized refugees in the Czech Republic which was covered. Since the collection includes contributions by representatives of both governmental and non-governmental institutions and organizations concerned with refugee issues, it contains a great deal of invaluable practical experience.

As our long-term experience shows, the publications concerning migration and refugees in the Czech Republic are constantly in demand. Therefore, we hope continue the development of OPU's publishing activities.

CONFERENCES, SEMINARS AND EXHIBITIONS

We believe that the successful functioning of an NGO is not possible without continual exchange and dissemination of information and experience, meeting other workers in the same field and permanent advancement of the staff's knowledge and skills. This is the more true for an NGO active in migration and asylum related issues, especially in the light of the upcoming accession of the Czech Republic to the EU. Enduringly interested in the latest developments, the OPU was represented in a wide range of both international and domestic conferences and seminars also in 2003.

In addition, the OPU has been an active organiser of conferences and seminars. In this sense, our 2003 most significant achievement was co-organising of the ECRE Central European Fundraising Project international conference held in Kutná Hora. This conference for NGO workers from Central Europe and Balkan aimed at NGOs' better co-operation and networking in lobbying as well as in fund-raising to ensure their functioning and operation, mainly with the upcoming access to the EU.

Another important event was an international workshop on prevention and monitoring of sexual and gender violence among those seeking international protection. Organised as part of a PHARE project implemented by the OPU and the Menedék, a Hungarian NGO, this workshop for NGO representatives from countries of Central and Eastern Europe focused on exchange of information and discussion of various aspects of the NGOs' activities pertaining to prevention and monitoring of violence within the refugee population, including the prospects of forming effective prevention and monitoring mechanisms on national levels.

The seminar entitled "Training of Legal Clinic Education" was among the OPU's 2003 contributions to an educational form we have used and promoted in the Czech Republic for several years. Organized in co-operation with the Open Society Justice Initiative & Public Interest Law Initiative and attended by legal clinic professors of largely European universities, this interactive workshop was sponsored by the Open Society Institute. The focus was primarily on exchange of practical experience in clinical education.

Further successful 2003 OPU events included a seminar under our Reunion of Families project and a series of the UNHCR Competency Development Program workshops to educate social workers.

OPU was also represented in a wide range of especially international seminars and conferences in 2003, such as the regular meetings of the ECRE members which are held every six months, the meetings of the EQUAL initiative in Gothenburg, Sweden, and Assen, the Netherlands, and the Budapest seminars under the Competency Development Program of the UNHCR and the European Centre for the Roma Rights. Part of these activities were also several visits to Strasbourg and Brussels sponsored by the ECRE, Council of Europe and Delegation of the EU in Prague.

From August 12th and September 7th, 2003, we organised an exhibition of artistic and reporting photographs of refugees by leading Czech photographers. Held under the auspices of the Czech Minister of Education, Petra Buzková, on the premises of the Dům fotografie Josefa Sudka (Josef Sudek House of Photography) gallery, the exhibition was mainly aimed at drawing attention of the general public to the refugee problem existing in many parts of the world, and presentation of the OPU's activities.

RECOGNITION OF OPU'S WORK

We are very proud of the 2003 award to our colleague, Džana-Nidžar Popović, by Ruud Lubbers, the UN High Commissioner for Refugees for promotion of gender equality. Džana Popović has been involved in the preparation and implementation of an international project of counselling to women asylum seekers in specific situations. Among the project's aims is the improvement of women's standing in the refugee camps, especially in terms of their personal safety. In 2002, Džana Popović initiated and prepared the project of Social Clinic courses, which are offered at Charles University of Prague, Faculty of Arts, Department of Social Work.

Džana Popović comes from Bosnia and Herzegovina and has lived in the Czech Republic since 1993. Having worked with the OPU for many years, she has been focusing on social work with refugees. She is primarily concerned with the problems of endangered groups, and holds the position of the Focal Point of the UNHCR Competency Development Program for Central Europe, Baltic countries and Cypress.

Ruud Lubbers, who initiated the annual award for women in 2002, said: "I believe there are many practical steps that can significantly change the standing of women, their families and the communities where these women come from." The number of the awards has doubled compared to 2002: the 20 women come from Africa, North America, Asia and Europe. Lubbers, who also chaired the awarding committee, pointed out: "Their work must be awarded. It's an encouragement for the women refugees and for all of us."

FINANCIAL RESOURCES

(in thousands of Czech Krowns)

UNHCR	2,002
Ministry of Interior – Department for Asylum and Migration Policy	1,020
Open Society Fund	665
Linklaters	200
European Commission – Phare	148
Embassy of the United States of America	200
Royal Netherlands Embassy	86
Delegation of the European Commission in the Czech Republic	263
European Council for Refugees and Exiles	52
Competency Development Program	61
Nadace rozvoje občanské společnosti	100
European Commission – Youth	243
European Commission - Consortium	1,082
Pro Asyl	65
Private donations	134
Total	6,321